

*Gender en seksuele
diversiteit in het
onderwijs*

Vormingsaanbod KLIQ vzw powered by çavaria

KLIQ
ONDERWIJS

COLOFON

Redactie: Joline Van Steenberghe, Kaj Poelman
Eindredactie: Louise Volckaert
Vormgeving: Marian Coppieters

Dit is een uitgave van KLIQ vzw
info@kqiqvzw.be, www.kqiqvzw.be
T 09 223 69 29

Copyright KLIQ vzw
Deze publicatie mag niet verkocht worden
Verantwoordelijke uitgever: Yves Aerts, KLIQ vzw,
Kammerstraat 22, 9000 Gent

ÇAVARIA

Çavaria als koepelorganisatie en belangenverdediger

Çavaria is de koepelorganisatie van holebi-, transgender- en intersekse-organisaties. Daarnaast komt çavaria op voor de belangen van holebi-, transgender- en interseksepersonen. Kortweg: LGBTI-personeel.

Team onderwijs at your service

Het onderwijsteam van KLIQ is gespecialiseerd in gender en seksuele diversiteit in het onderwijs. Onderwijs bekijken we breed: kleuter-, lager- en secundaire scholen, lerarenopleidingen, CLB's, pedagogische begeleidingsdiensten... kunnen bij ons terecht. Bij het onderwijsteam van KLIQ kan je aankloppen voor vormingen op maat, specifieke begeleiding en school inclusietrajecten. Ons uitgangspunt is het 'train-the-trainer-principe'. We willen onderwijsmedewerkers graag handvaten meegeven om zelf aan de slag te gaan met het thema gender en seksuele diversiteit.

Leerkrachten vinden het thema gender en seksuele diversiteit vaak een leuk en boeiend thema om mee aan de slag te gaan. Alleen, hoe begin je aan een les over het LGBTI-thema*? Waarom is het belangrijk om genderbewust les te geven? Hoe krijg je dat diversiteitsbeleid dat al een tijdje door je hoofd spookt op papier? Team onderwijs van KLIQ staat klaar om je te ondersteunen. Bekijk in deze brochure hoe we jouw school het best kunnen begeleiden.

*: LGBTI (lesbian gay bisexual transgender intersekse)

KLIQ als vormings- en expertisecentrum

KLIQ is de vormingsorganisatie van çavaria met expertise in de domeinen gender en seksuele diversiteit. Je kan hier terecht voor vorming en trajectbegeleiding rond diversiteit met een focus op (trans)gender en seksuele oriëntatie. Er wordt op een intersectionele manier gewerkt. Dat wil zeggen dat diversiteit niet gereduceerd wordt tot één aspect van iemands identiteit maar dat er naar het totale plaatje gekeken wordt.

Wat vind je in deze brochure?

Waarom het thema gender en seksuele diversiteit op school?.....	5
School inclusietraject.....	7
E-learning's.....	12
Webinars.....	12
Vormingsaanbod.....	15
Basisvormingen.....	15
Genderbewust lesgeven in de basisschool.....	16
Genderbewust lesgeven in de secundaire school.....	18
Themavormingen.....	20
Trans@School.....	20
Dialoogmodel: hoe omgaan met hete hangijzers rond diversiteit in de klas.....	22
Hoe kan je werken aan een LGBTI inclusief schoolbeleid?.....	24
Begeleidingsaanbod.....	29
Teamvergaderingen/vakgroepvergaderingen.....	29
Tips & tricks om je lessen genderbewust/inclusief te maken.....	29
Werken aan een schoolbeleid met de schooldirectie.....	29
Materiaal.....	30
Contact.....	31

Waarom het thema gender en seksuele diversiteit op school?

We zijn het er allemaal over eens: het welbevinden van leerlingen komt een schoolloopbaan ten goede. Maar wat als het welbevinden van een leerling laag is omwille van zijn/haar/hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit? Scholen kunnen het verschil maken. Leerkrachten kunnen immers een grote rol spelen in het doorbreken van genderstereotypen en het bespreekbaar maken van seksuele diversiteit. Dat zaadje plant je best zo vroeg mogelijk. Al in de kleuterklas kan je werken aan een positief klimaat met (seksuele) diversiteit als uitgangspunt. Dat werpt alleen maar mooie vruchten af tegen de tijd dat een jongere de middelbare school binnenstapt.

Heel wat jongeren in het secundair onderwijs hebben vragen over seksuele oriëntatie en genderidentiteit, maar kunnen daar op school niet altijd open over praten. 41% van de Vlaamse scholieren geeft aan zich op school onveilig te voelen over zijn/haar/hun seksuele oriëntatie (çavaria, 2017). Inzetten op een genderbewust en LGBTI-positief klimaat kan de veiligheid ten goede komen. Hoe meer kennis er leeft over gender en seksuele diversiteit, hoe toleranter jongeren hier tegenover staan. Dat komt alle leerlingen ten goede, want werken aan een genderbewust klimaat, is werken aan een diversiteitsbewust klimaat.

Wist je dat...

... een kind rond 4 jaar leert dat een koppel meestal bestaat uit een man en een vrouw?

... een 7-jarig kind de meeste stereotypen over vrouwen en mannen kent?

... rond de leeftijd van 3 jaar het woord 'homo' al als scheldwoord gebruikt wordt?

... een kind dat op jonge leeftijd leert over seksuele diversiteit genderstereotypen sneller in vraag stelt?

School inclusietraject

Wat is een School Inclusietraject?

Steeds meer scholen tonen aandacht voor gender en seksuele diversiteit. Tegelijkertijd komen veel scholen er ook achter dat deze thema's vaak verbonden zijn met heel wat andere thema's die binnen een school belangrijk zijn zoals etnisch culturele diversiteit, religie, socio-economische status, een antipestbeleid, een geïntegreerd diversiteitsbeleid, etc. Het is voor scholen vaak niet gemakkelijk zicht te krijgen of ze op al die thema's goed bezig zijn en of ze een gedragen en duidelijk beleid hebben. Van diversiteit een gedragen thema maken, gaat immers niet over één nacht ijs. Het heeft tijd nodig. Met andere woorden: een warm en veilig schoolklimaat creëren kan voor een school een grote uitdaging zijn. KLIQ, Sensoa en Ella sloegen de handen in elkaar en ontwikkelden een traject genaamd "School Inclusietraject" om scholen hierin te ondersteunen en zo het samenleven op scholen te bevorderen.

Aan de start van een traject doorloop je een inclusiescan. Die scan stelt vragen aan leerkrachten (basis & secundair) over thema's als pesten, welbevinden, seksuele oriëntatie, etnisch culturele diversiteit en seksueel grensoverschrijdend gedrag. We peilen naar positieve implementaties, noden, behoeften en naar welke thema's op jouw school leven. In het secundair onderwijs bevragen we ook de leerlingen met een aangepaste vragenlijst om te zien wat er bij leerlingen leeft rond de thema's. Als je niet precies je vinger kan leggen op wat de noden bij jou op school zijn, helpt de inclusiescan je achterhalen wat er leeft. De school krijgt aan de hand van de scan een inhoudelijk rapport met aanbevelingen. Samen maken we doelen op voor de rest van het School Inclusietraject.

Waarom kiezen voor een School Inclusietraject?

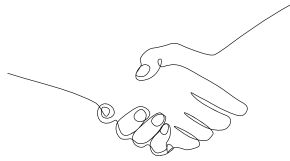
Een vorming rond diversiteitsthema's plant een klein zaadje. Het schaaft je kennis bij en geeft je concrete antwoorden op prangende vragen. Om in de diepte te werken, ga je als school best structureel te werk. Een School Inclusietraject plant meerdere zaadjes op schoolbreed niveau. Door een traject te volgen krijg je een beter zicht op welke noden er leven, welke good practices er al zijn en welke werkpunten er zijn. Een traject laat toe om samen in de diepte én in de breedte aan de slag te gaan.

Hoe ziet een School Inclusietraject er uit?

In een traject doorloop je minstens 7 stappen verspreid over 1 of 2 schooljaren.

1 Intake

De organisaties en de school leren elkaar kennen. We proberen de hulpvragen zo goed mogelijk te achterhalen. Er wordt ook gepeild naar de gedragenheid binnen de school om een traject op te starten.

2 De inclusiescan

Leerkrachten en leerlingen worden bevraagd over de uitdagingen die zij op school zien op vlak van samenleven, pesten, racisme, agressie, discriminatie... De inclusiescan geeft ons samen met de intake een breed beeld over de good practices, noden en uitdagingen op school.

3 Inventarisatie

De inclusiescans worden geanalyseerd. We detecteren de noden van zowel het personeel als de leerlingen. Er wordt een rapport opgemaakt met de positieve elementen en de werkpunten van de school.

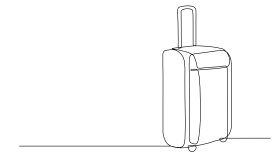

4 Feedbackgesprek

Tijdens het feedbackgesprek wordt het rapport voorgesteld. We overlopen de sterktes en de werkpunten van de school en formuleren samen doelstellingen om aan te werken. Daarnaast stellen we samen een tijdspad op waarin de volgende stappen worden ingepland.

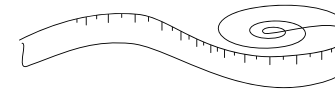
5 Implementatie

We gaan samen aan de slag met de geformuleerde doelstellingen. Dit kan via vormingen of werkgroepen, afhankelijk van de opgestelde doelstellingen.

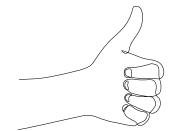
6 Eindmeting

Dezelfde groepen van de inclusiescan worden een tweede keer bevraagd. We stellen gelijkaardige vragen om te zien of de implementatiefase een impact gehad heeft op de schoolcultuur.

7 Evaluatie

De resultaten van de eindmeting worden besproken. We stellen eventueel nieuwe doelstellingen op voor een vervoltraject of we sluiten het traject af.

Wat krijgt jouw school na dit inclusietraject?

- ▶ Een analyse van wat er leeft bij leerlingen en personeel door een inclusiescan
- ▶ Kwaliteitsvolle en maatgerichte begeleiding in de vorm van vormingen, coaching,...
- ▶ Praktische tips om aan de slag te gaan met de uitdagingen op jouw school

Praktische informatie:

directie en leerkrachten

2 schooljaren

Optie 1
Traject zonder vormingen

Optie 2
Traject inclusief 2 KLIQ
vormingen

Interesse?

Heb je interesse in het doorlopen van een school inclusietraject? Wil je graag bijkomende informatie? Of vraag je graag vrijblijvend een **gratis intakegesprek** aan? Stuur een mailtje naar onderwijs@cavaria.be.

E - learning

Digitalisering is niet meer weg te denken uit ons leven. Ook bij KLIQ vind je trainingen die je kan volgen van achter jouw computerscherm. Dat kan op twee manieren:

► **Blended learning:** je doorloopt een e-learning alvorens een live training mee te volgen. Hierdoor heb je al een stevige dosis basiskennis over gender en seksuele diversiteit als je een sessie op school bijwoont. Zo start iedereen met ongeveer dezelfde voorkennis. Het grootste voordeel van blended learning is dat we tijdens een vorming langer kunnen stilstaan bij concrete materialen en dat we praktische vragen in de diepte kunnen behandelen. Heb je interesse in een e-learning voorafgaand aan een live training? Laat het ons weten bij de reservatie van een vorming.

► **Online leren:** je doorloopt een basis e-learning waarbij je kennis maakt met het thema gender en seksuele diversiteit. Die e-learning geeft je al een goede portie basiskennis over gender en seksuele diversiteit. Je kan later nog steeds kiezen om een verdiepende e-learning te volgen of een live sessie te reserveren. Je vindt onze e-learnings op kliqzw.be/wat-doen-we/online-leren.

Voor onderwijs worden de e-learnings gratis aangeboden. We voegen regelmatig gratis nieuwe e-learnings toe op ons platform. Kom dus regelmatig eens kijken. Benieuwd naar ons digitaal aanbod? Neem alvast een kijkje op kliqzw.be/wat-doen-we/online-leren.

Webinar

Een webinar kan een perfecte aanvulling zijn op het vormingsaanbod voor je schoolteam. Het voordeel van een webinar is dat niemand zich hoeft te verplaatsen en dat het tijdstip daardoor flexibeler kan zijn. We hoeven ook niet in te boeten aan interactie. Een live webinar maakt het mogelijk om elkaar te zien en met elkaar in gesprek te gaan. Je kan kiezen voor een combinatie van training en webinar, of je kan gaan voor een specifieke training in de vorm van een webinar. KLIQ beschikt over een zeer gebruiksvriendelijk platform. Je hoeft je dus geen zorgen te maken over de praktische kant.

Wil je graag een training in de vorm van een webinar? Wij maken er eentje op maat. De prijs voor een webinar is hetzelfde als een vorming, 250 euro. Stuur ons een mailtje en dan bekijken we samen hoe we je kunnen helpen.

Vormingsaanbod

VORMING OP MAAT

Elke schoolcultuur is anders. Daarom werken we bij KLIQ onderwijs graag op maat. Wij ontwerpen dan ook met veel zorg een vorming volledig aangepast aan de context van jouw school.

Een training over een specifieke vraag rond gender en seksuele diversiteit, een workshop rond een thema van jouw keuze, een praktijkgerichte pedagogische studiedag, een e-learning gecombineerd met een specifieke vorming; het kan allemaal. Stuur ons gerust een mail met jouw wensen en we bekijken samen hoe we je kunnen helpen. Onze vormingen kunnen ook digitaal doorgaan.

Genderbewust lesgeven in de basisschool

Waarover gaat deze vorming?

Kinderen vormen zich al van in de kleuterklas een stevige mening over allerlei zaken die met diversiteit te maken hebben: Samira vraagt zich af hoe twee mama's een kindje maken, Xander weigert in de klas met meisjes te werken "omdat dat niet mag van mijn papa" en "Hoe komt het dat meester Sam vroeger een meisje was?" Door dat soort vragen sta je als leerkracht al eens met de mond vol tanden. Het is voor leerkrachten vaak een zoektocht om kinderen op een positieve manier diversiteit - in de breedste zin van het woord - te laten ontdekken.

In deze vorming leggen we de focus op gender en seksuele diversiteit in de basisschool. Hoe kan je je klas genderbewust inrichten? Hoe kan je op een impliciete manier diversiteit aanbieden? Hoe doorbreek je een aantal stereotype gendernormen? We gaan in deze vorming aan de slag met praktische voorbeelden en zoeken samen mogelijke antwoorden op vragen van kinderen. Deze vorming geeft je de perfecte basis om te werken aan een genderbewust schoolklimaat en is het ideale startpunt voor het School Inclusietraject.

Wat leer je in deze vorming?

- ▶ Inzicht in het concept 'gender' en de link met onderwijs.
- ▶ Reflecteren over hoe (gender)stereotypen je eigen handelen beïnvloeden.
- ▶ Een handige methodiek om seksuele diversiteit te begrijpen en uit te leggen.
- ▶ Een dosis praktische tips over hoe je gender- en diversiteitsbewust kan lesgeven in de basisschool aan de hand van casussen en materiaal.
- ▶ Reageren op LGBTI-negatief taalgebruik.
- ▶ Een antwoord formuleren op uitdagende vragen van kinderen zoals 'Hoe maken twee mama's een kindje?', 'Auto's zijn alleen voor jongens?' of 'Ik mag niet met meisjes spelen'.
- ▶ In team reflecteren over thema's zoals Moederdag of Vaderdag.

Praktische informatie:

Directie, leerkrachten, leerlingbegeleiding, studenten lerarenopleiding kleuter- of lager onderwijs

Min. 2 uur

Onbeperkt

Ruim lokaal met internettoegang, computer en beamer.

basisvorming

Genderbewust lesgeven in het secundair onderwijs

Waarover gaat deze vorming?

In een secundaire school wordt genderdiversiteit meer zichtbaar: richtingen die voornamelijk gekozen worden door jongens, een leerling die zich identificeert als gender non-binair en aangesproken wil worden met een nieuwe genderneutrale naam, of een meisje dat aangeeft gepest te worden wegens haar seksuele oriëntatie. Om hierop in te spelen, creëer je als leerkracht en school best een genderbewust klimaat. Maar hoe doe je dat? Hoe pak je thema's rond gender en seksuele diversiteit aan in jouw les? Deze vorming geeft je de perfecte basis om met het team te werken aan een genderbewust schoolklimaat. Daarnaast is deze vorming het ideale startpunt voor het School Inclusietraject.

Wat leer je in deze vorming?

- ▶ Inzicht in het concept 'gender' en de link met onderwijs.
- ▶ Reflecteren over hoe (gender)stereotypen je eigen handelen beïnvloeden.
- ▶ Een handige methodiek om seksuele diversiteit te begrijpen en uit te leggen.
- ▶ Reageren op LGBTI-negatief taalgebruik.
- ▶ Een dosis praktische tips over hoe je gender- en diversiteitsbewust kan lesgeven in de secundaire school aan de hand van casussen en materiaal.
- ▶ Inspiratie over hoe je een les rond gender en diversiteit kan geven.
- ▶ Inspiratie over hoe je ook in een les wiskunde of een les L.O. genderbewust kan zijn.
- ▶ In team reflecteren over hoe je schoolbrede vraagstukken kan aanpakken. B.v.: Hoe kan je een LGBTI-vriendelijke school zijn? Hoe kan je genderbewust zijn in je schoolreglement? Hoe kan je een antwoord geven op vragen van leerlingen over gender en seksuele diversiteit?

Praktische informatie:

Directie, leerkrachten, leerlingbegeleiding, studenten lerarenopleiding secundair onderwijs

Min. 2 uur

Onbeperkt

Ruim lokaal met internettoegang, computer en beamer.

basisvorming

Waarover gaat deze vorming?

Deze vorming is een specifieke training over leerlingen die zich identificeren als transgender. Transgender, wat is dat precies? Hoe ziet een transitie eruit? Wat zijn de do's en dont's voor een school? In deze vorming reiken we heel concrete tips aan en staan we uitgebreid stil bij het praktische luik. Deze vorming biedt praktische handvaten indien een transgender leerling les volgt op school, maar ook een voorbereidend kader indien er (nog) geen transgender leerling op school zit.

Wat leer je in deze vorming?

- ▶ Inzicht in het concept 'gender' en de link met onderwijs.
- ▶ Verdiepende kennis over genderidentiteit.
- ▶ Inzicht in de leefwereld van gendervariante kinderen en transgender jongeren.
- ▶ Inzicht in een transitieproces en de impact op het leven op school.
- ▶ Praktische tips om een transvriendelijke en transinclusieve school te zijn.
- ▶ In team reflecteren over een gedragen visie over gender en diversiteit.
- ▶ In team reflecteren over specifieke vragen van transjongeren. Bv.: Hoe communiceer je een nieuwe naam? Hoe pak je een coming out aan? Hoe begeleid je een transleerling het best? Wat doe je met praktische vragen rond toiletten, kleedkamer, kledij,...?

Praktische informatie:

Directie, leerkrachten,
leerlingbegeleiding,
studenten lerarenopleiding
secundair onderwijs

2 uur

Onbeperkt

Ruim lokaal met internettoegang,
computer en beamer.

themavorming

Dialogmodel: Hoe omgaan met hete hangijzers rond diversiteit in de klas.

Voor basis- en secundair onderwijs

Waarover gaat deze vorming?

In een les biologie komt homoseksualiteit ter sprake: Joris roept “Eikes!” terwijl Sasha haar oren bedekt omdat ze er niks over wil horen. Sommige klasgenoten beginnen te gniffelen terwijl Terrance heel kwaad begint te roepen naar Joris dat hij een domme gelovige is en dat iedereen een beetje bi is.

Hete hangijzers rond diversiteit zijn niet altijd even gemakkelijk om bespreekbaar te maken in de klas. Of je nu lesgeeft in het basis- of secundair onderwijs, als leerkracht kom je dagelijks in aanraking met verschillende meningen. Niet alle neuzen staan in dezelfde richting en niet alle visies zijn te verzoenen. Dat hoeft ook niet, maar het laatste dat je wilt is een polariserend klimaat in jouw klas.

In deze vorming bestuderen we het concept polarisatie en bekijken we dit op schoolniveau. Vervolgens gaan we aan de slag met het dialoogmodel met praktische en concrete casussen. We formuleren tips over hoe je kan omgaan met weerstand in jouw klas. Diversiteit in het algemeen, seksuele diversiteit in het bijzonder, vormt hiervoor ons kader.

Wat leer je in deze vorming?

- ▶ Gepast reageren op extreme uitspraken van leerlingen.
- ▶ Een veilig klasklimaat creëren waarbij openheid & respect centraal staan.
- ▶ De juiste aanpak voor framing van diversiteitsthema's.
- ▶ Concrete tools om het dialoogmodel toe te passen in jouw klascontext.

Praktische informatie:

Directie, leerkrachten, leerlingbegeleiding, studenten lerarenopleiding

Min. 2 uur

Onbeperkt

Ruim lokaal met internettoegang, computer en beamer.

themavorming

“Hé, homo!” Straattaal of scheldwoord? Hoe reageer je op LGBTI-negatief taalgebruik?

Waarover gaat deze vorming?

“Hé, homo!” De kans is groot dat je als leerkracht de bovenstaande zin al eens gehoord hebt. Het woord homo, janet, gay, etc. zijn veelgebruikte woorden onder jongeren, en helaas lang niet altijd op een positieve manier.

Hoe ga je als leerkracht om met dat taalgebruik? Hoe kan je hierop reageren zonder als een politieagent door de school te lopen? Hoe kan je met je leerlingen op een positieve manier in gesprek gaan over het gebruik van LGBTI-negatief taalgebruik?

Wat leer je in deze vorming?

- ▶ LGBTI-negatief taalgebruik herkennen.
- ▶ Gepast reageren op LGBTI-negatief taalgebruik.
- ▶ Collega's motiveren om gepast te reageren op LGBTI-negatief taalgebruik.
- ▶ Op een positieve manier in gesprek gaan met leerlingen rond gender en seksuele diversiteit.

Praktische informatie:

Directie, leerkrachten,
leerlingbegeleiding,
studenten lerarenopleiding

Min. 1,5 uur

Onbeperkt

Ruim lokaal met internettoegang,
computer en beamer.

themavorming

Trainingen aan toekomstige leerkrachten

In de lerarenopleiding wordt sterk ingezet op toekomstige uitdagingen in het onderwijs. Omgaan met diversiteit is daar één van. Als toekomstig leerkracht is het belangrijk om inzicht te verwerven in gender en seksuele diversiteit. Bovenal moet er de 'goesting' zijn om aan de slag te gaan met deze thema's. Onze vormingen kunnen je hiervoor inspireren en ondersteunen.

Welke vormingen kan je volgen in de lerarenopleiding?

Ook voor de lerarenopleiding maken we graag een vorming op maat van jouw opleidingsonderdeel. We ontwerpen een vorming in overleg en in overeenstemming met jouw vraag. Alle trainingen in deze brochure kan je ook verkrijgen in de lerarenopleiding kleuter-, lager- en secundair onderwijs.

Praktische informatie:

Studenten lerarenopleiding

Min. 2 uur

Onbeperkt

Ruim lokaal met internettoegang, computer en beamer.

Begeleidingsaanbod

► Teamvergadering of vakgroepvergadering

Staat jouw leerlingenraad op het punt om een activiteit te organiseren rond het LGBTI-thema? Heeft jouw vakgroep een specifieke LGBTI-gerelateerde vraag? Het onderwijsteam van KLIQ kan je hierin ondersteunen met aanvullende tips. Wij komen **gratis** langs bij jou op school en denken met je mee.

► Tips & tricks om je lessen genderbewust/inclusief te maken.

Je wil je lessen genderbewust maken? Top! Stap 1 is gezet. Heb je twijfels over hoe je dat best aanpakt? We helpen je graag verder. We ondersteunen je in het screenen van materiaal en geven je tips op welke manier je jouw les of materiaal (nog) inclusiever kan maken. Per vakgroep of team overlopen we het materiaal en wisselen we ervaringen uit. We komen **gratis** langs op school en gaan samen met jullie aan de slag.

► Werken aan een schoolbeleid met de schooldirectie.

Misschien zijn de krijtlijnen van jouw inclusief schoolbeleid reeds uitgetekend of liggen de ideeën al op tafel. Misschien heeft jouw school al een LGBTI-inclusief schoolbeleid. Wil je deze krijtlijnen, ideeën of het reeds afgewerkte schoolbeleid samen met ons aftoetsen? Wij komen graag, **gratis** en vrijblijvend, bij jou langs om de ideeën te overlopen, het duwtje in de rug te geven of aanvullende informatie te voorzien.

Handig materiaal

Goesting gekregen om aan de slag te gaan met het thema gender en seksuele diversiteit? Je vindt alvast **gratis** uitgewerkte methodieken en een vat vol inspiratie op onze website www.schooluitdekast.be!

Merk je dat jouw kennis over het LGBTI-thema kan aangescherpt worden? Bekijk onze gratis downloadbare brochures: 'Alles wat je altijd al wilde weten over LGB' of 'Alles wat je altijd al wilde weten over transgender'.

Zit je met algemene vragen rond gender of seksuele voorkeur? Zoek je steun, verenigingen, of andere info voor een LGBTI+ persoon of hun omgeving? Je kan daarvoor terecht bij Lumi! Via chat, telefoon of mail kan je er gratis en anoniem in gesprek gaan met een opgeleide vrijwilliger. Surf daarvoor naar www.lumi.be/word-geholpen. Je vindt ook veel info op www.lumi.be.

Zit je met specifieke vragen over transgender en de begeleiding van transgender leerlingen? Je vindt alvast een bron aan informatie op de website van Transgender Infopunt of in onze gratis downloadbare brochure 'Trans@school'.

Contact

Klinkt een traject als muziek in de oren? Sta je te popelen om een vorming mee te volgen? Of stel je ons graag een specifieke vraag? Fijn. We horen graag van je via onderwijs@cavaria.be!

KLIQ
ONDERWIJS

CAVARIA